

GENERALADVOKATEN

Justis- og beredskapsdepartementet
v/Politiavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Kopi:
Riksrevisjonen
v/Per Mikkelsen
per.mikkelsen@riksrevisjonen.no

REF.:
13/7127-TVA

VÅR REF.:
0100/2015/GA/LMB/113

DATO:
25.02.2015

GENERALADVOKATENS VIRKSOMHETSRAPPORT 2014

Det vises til departementets tildelingsbrev av 9. desember 2013.

Vedlagt følger Generaladvokatens virksomhetsrapport for 2014.

Vårt regnskap viser et mindreforbruk på kr 660.000 sett i forhold til tildelt budsjett samt overførte midler fra 2013 og kompensasjon for lønnsoppgjør. Under henvisning til tildelingsbrevets vedlegg 1 pkt. 1 søkes med dette om overføring av 5 % av bevilgningen fra 2014 til 2015, dvs. med kr 411.000.

Med vennlig hilsen

Lars Morten Bjørkholt
kst. generaladvokat

VIRKSOMHETSRAPPORT FOR GENERALADVOKATEMBETET 2014

1. Referanser

- Økonomiinstruks for generaladvokatembetet, pkt. 5, annet ledd
- Justis- og beredskapsdepartementets tildelingsbrev av 9. desember 2013.
- Instruks for Generaladvokaten og krigsadvokatene, kgl. res. 13. juni 1997
- Virksomhetsplan for Generaladvokatembetet 2013

2. Prioriteringer og resultatmål for 2014

2.1 Hovedmål

I departementets tildelingsbrev for 2014 heter det at Generaladvokatens egne planverk skal videreføre og bygge opp om hovedmålene for politi- og påtalemyndigheten angitt i Prop. 1 S. I planverket skal det angis klare resultatindikatorer/styringsparameter til målene. Mål som gir uttrykk for bestemte prioriteringer, kvalitetsheving, utviklingsområder og lignende bør følges av konkrete tiltaksplaner. Videre må risikofaktorer identifiseres og følges opp.

Følgende hovedmål er fastsatt i proposisjonen:

- Redusert kriminalitet
- Økt trygghet og styrket samfunnssikkerhet
- En mer effektiv og publikumsvennlig justissektor

Det heter videre:

Generaladvokaten er leder av den militære påtalemyndighet og rådgiver i disiplinærsaker. Generaladvokaten er foresatt for krigsadvokatene. Gjennom uttalelser i klagesaker og kontroll saker, forhåndsuttalelser i alvorlige disiplinær- og straffesaker og ved øvrige tiltak, skal generaladvokaten bidra til at det militære disiplinærsystem holder høy standard.

2.2 Resultatkrav for 2014

2.2.1 Mål og oppdrag for Den militære påtalemyndighet i 2014

Styringsparameter

• Forhåndsuttalelser i disiplinærsaker	35 dager
• Uttalelser i disiplinære klagesaker	14 dager
• Uttalelser til kontrollutskrift som blir sendt til embetet	28 dager
• Påtaleavgjørelser	120 dager
• Uttalelser til kommisjoner	60 dager

Generaladvokaten må fortsatt ha særskilt oppmerksomhet knyttet til saksbehandlingstidene og oppfylging av fristene for de forskjellige sakstypene. Ved siden av målsettingen om kort saksbehandlingstid, er det viktig å holde høy kvalitet på de uttalelser generaladvokaten og krigsadvokatene avgir i disiplinærsaker, herunder vurderinger om anmeldelse i slike saker.

Administrative mål

Personalpolitikk, mangfold og likestilling

Det er et overordnet mål å sikre at Justis- og beredskapsdepartementet og underliggende virksomheter til enhver tid har riktig bemanning og kompetanse slik at oppgavene blir utført på en best mulig måte. Videre er det et mål å ha et inkluderende arbeidsliv der medarbeiderne gjenspeiler mangfoldet i befolkningen, og har en variert erfaringsbakgrunn mht. kjønn, alder, nedsatt funksjonsevne og etnisk bakgrunn. Det er også et mål for staten å redusere sykefraværet.

Det er et sentralt personalpolitisk mål at medarbeiderne skal ha en variert erfaringsbakgrunn, blant annet med hensyn til kjønn, alder og minoritetsbakgrunn.

For staten samlet er målsettingen å oppnå en kvinneandel i lederstillinger på 40 %. Alle statlige virksomheter skal innkalle minst en kvalifisert søker med innvandrerbakgrunn til jobbintervju.

2.2.2 Økt trygghet og styrket samfunnsikkerhet

Virksomhetene er bedt om å dokumentere at det er gjennomført tiltak som gjør det mulig å håndtere prioriterte funksjoner og oppgaver under kriser og katastrofer i fred, og under sikkerhetspolitiske kriser.

2.2.3 En mer effektiv og publikumsvennlig justissektor

Økt styring og samordning på IKT-området

Det er en målsetting å oppnå bedre styring og samordning av IKT-investeringer i statlig sektor.

2.3 Måloppnåelse

2.3.1 Faglige mål

Statistikk måloppnåelse Generaladvokatembetet					
Sakstype	KASØR	KANORD	GENADV	Tot/gjsn	2013
Disiplinære klagesaker					
Antall	9	4	6	19	26
Gjennittlig beh.tid i dager	4	38,8	2,8	10,9	3,3
Uttalelsessaker					
Antall	90	26	3	119	68
Gjennittlig beh.tid i dager	19,5	14,3	8,7	18,1	31,9

Refselsesk kontroll					
Antall oversendelser	91	75	147	313	307
Antall refselsler kontrollert	361	267	531	1159	1113
Gjennittlig beh.tid i dager	12,9	11,2	13,0	12,5	14,9

Kommisjoner					
Antall	0	0	0	0	1
Gjennittlig beh.tid i dager	0	0	0	0	1

Påtaleavgjørelser					
Antall	10	5	0	15	35
Gjennittlig beh.tid i dager	11,8	22,6	0	15,4	41,1

Vernepliktslovsaker					
Antall	1	0	0	1	2
Gjennittlig beh.tid i dager	11,0	0	0	11,0	70

Kontrollsaker					
Antall	1	1	0	2	4
Gjennittlig beh.tid i dager	24,0	35,0	0	29,5	41,8

Dommer	2010	2011	2012	2013	2014
Antall	83	40	68	20	18
Gjennittlig beh.tid i dager	448	323	364	386	335

Kommentarer:

Disiplinære klagesaker

Antall saker er 19. Dette er noe færre enn i 2013 (26) og i 2012 (28). Sakene har vært behandlet hurtigere enn resultatkravet (14 dager), men saktere enn i 2013 og 2012. Lengre saksbehandlingstid skyldes i hovedsak to klagesaker som ble forlagt (feil ved innregistrering) ved KANORD.

Uttalelsessaker

Antall saker er 119. Dette er en stor økning fra i fjor (68) og året før (94). Gjennomsnittlig saksbehandlingstid er under resultatkravet (35 dager), og er tydelig lavere enn i fjor. Økningen i antall uttalelsessaker skyldes blant annet to sakskompleks hvor det ble gitt et større antall uttalelser, samt en generell tendens til økt bruk av krigsadvokatene for innhenting av formelt faglig råd før refselsesspørsmålet avgjøres.

Refselsesk kontroll

Antallet kontrollerte oversendelser er 313 og antall kontrollerte refselsler 1159. Dette er noe flere enn i 2013 (307/1113), men en merkbar nedgang ift 2012 (372/1524).

Saksbehandlingstiden ligger samlet sett godt innenfor resultatkravet (28 dager) hos samtlige kontrollinstanser.

Kommisjoner

Ingen kommisjonssaker i 2014.

Påtaleavgjørelser

Antallet påtaleavgjørelser er 15. Dette er vesentlig færre enn i 2013 (35) og 2012 (59). Saksbehandlingstiden er godt innenfor resultatkravet og merkbart lavere enn i 2013. Dette skyldes i hovedsak langt færre saker. Vi har over tid – og spesielt i 2014 – sett en generell nedgang i antall saker som gjelder ikke møtt til førstegangstjeneste. Disse sakene utgjorde tidligere brorparten av de påtaleavgjørelser som ble tatt ved embetet. Dette er en positiv trend i den forstand at det tilsynelatende er motiverte mannskaper som innkalles til førstegangstjeneste og at personellet møter når innkalt. Nedgangen utgjør en markant endring i vår straffesaksportefølje.

Vernepliktslovsaker

En sak om unnlatt fremmøte til sesjon er oversendt politiet.

Innkalte kontrollsaker

To saker mot fire i 2013.

Dommer

Det er ekspedert 18 dommer i 2014. Gjennomsnittlig behandlingstid er ca elleve måneder.

Ubehandlede saker

	KASØR	KANORD	GA	SUM
Disiplinære klagesaker	0	1	0	1
Uttalelsessaker	0	2	0	2
Refselseskontroll	1	13	6	20
Kommisjoner	0	0	0	0
Påtaleavgjørelser	0	1	0	1
Vernepliktslovsaker	0	0	0	0
Kontrollsaker	0	0	0	0

GA: 10 refselsler

KANORD: 36 refselsler

KASØR: 5 refselsler

Oppsummering

Antallet ubehandlede saker samlet sett er normalt og relativt beskjedent. Hovedinntrykket er at arbeidet er i meget god gjenge på begge tjenestesteder.

Utvikling over tid

	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Disiplinære klagesaker						
Antall	19	26	28	25	19	25
Gjnsnittlig beh.tid i dager	10,9	3,3	4,5	5,1	10,1	29,4

Uttalelsessaker						
Antall	119	68	94	96	64	73
Gjennittlig beh.tid i dager	18,1	31,9	28,4	29,5	21,0	33,4
Refselskontroll						
Antall oversendelser	313	307	372	315	310	346
Antall refs kontrollert	1159	1113	1524	1369	1243	1830
Gjennittlig beh.tid i dager	12,5	14,9	15,2	22,4	11,6	43,8
Kommisjoner						
Antall	0	1	0	2	2	0
Gjennittlig beh.tid i dager	0	21		81,5	53	
Påtaleavgjørelser						
Antall	15	35	59	70	117	265
Gjennittlig beh.tid i dager	15,4	41,1	47,8	109,6	40,6	225,9
Vernepliktslovsaker						
Antall	1	2	5			
Gjennittlig beh.tid i dager	11,0	70,0	35,8			
Kontrollsaker						
Antall ¹	2	4	12	4+	18+	5+
Gjennittlig beh.tid i dager ²	29,5	41,8	17,2			

Samlet inntrykk er at saksmengden er stabil for alle sakstyper unntatt påtaleavgjørelser hvor det er en drastisk nedgang siste seks år. Økningen i antall uttalelsessaker i 2014 kontra tidligere år antas å skyldes særlig to spesielle sakskompleks.

Samarbeidet med militærpolitiet har hatt en meget positiv utvikling over de siste ca. 4 år. Dette har særlig hatt betydning ved kompliserte saker hvor krigsadvokatene, og i noen tilfeller generaladvokaten, veileder og påtalestyrer etterforskingen. Dette er en type arbeid som vanskelig kan gis kvantitative mål i en resultatrapportering, men som er vesentlig for kvaliteten av etterforskingen og noen ganger avgjørende for at man i det hele tatt skal komme i mål. En del av militærpolitiets etterforsking overføres til politiet, enten etter den innledende fasen eller når etterforskingen er ferdigstilt. Den nære kontakten mellom krigsadvokaten og militærpolitiet gjør denne transaksjonen lettere.

Utsikt for 2015

Antallet ubehandlede saker ved begynnelsen av året er lite. Nedgangen i antall straffesaker forventes å ha stabilisert seg på et relativt lavt nivå. Etter generaladvokatens oppfatning ligger det et ubenyttet potensiale i embedets samlede ressurser. Vi avventer utfallet av utredningen om embedets oppgaver og organisering ift. dette.

¹ Tallene for 2011 og 2010 gjelder GA pluss KANORD sine saker. Tallene for 2009 gjelder bare GA sine saker.

² Systematisk telling og beregning av saksbehandlingstid er bare foretatt fra begynnelsen av 2012. Det er ikke satt noe resultatkrav for disse sakene.

Personalsituasjonen er stort sett stabil etter en periode med utskifting som kan karakteriseres som et generasjonsskifte. Fullmektigstillingen ved KANORD er vakant, og holdes vakant inntil vi evt. ser en endring/økning i porteføljen som følge av utredning om embetets organisering og oppgaver. Ved KASØR er det p.t. en fungerende førstestriksadvokat og en fungerende krigsadvokat i tillegg til en førstestriksadvokat som i lengre tid har vært sykmeldt/på arbeidsavklaring/delvis ufør. P.t. går denne førstestriksadvokaten på 70 % uførepensjon og 30 % arbeid. Dette medfører i praksis at vi har en vakans på 70 % ved KASØR. I tillegg er tidligere generaladvokat Dahl ansatt i 20 % stilling som seniorrådgiver ut 2015. Denne bemanningssituasjonen er til å leve med så lenge embetets oppgaver og gjøremål er som i dag.

Samarbeidet med militærpolitiet vil bli videreført, blant annet gjennom felles møter og seminarer. Militærpolitiets forhold til både militær og sivil påtalemyndighet er et eget tema i mandatet til utredningen som pågår og vil derfor avklares forhåpentligvis i løpet av 2015.

2.3.2 Administrative mål

Personalpolitikk, mangfold og likestilling

Antallet stillinger er så vidt beskjedent at det er vanskelig å sette kvantitative mål på en meningsfylt måte slik at alle hensyn blir ivaretatt kontinuerlig. Personalpolitikken bør ses over et visst tidsrom for at man skal få et dekkende bilde.

Ved KANORD var det inntil høsten 2014 ansatt en kvinnelig krigsadvokat og en kvinnelig krigsadvokatfullmektig. Den kvinnelige krigsadvokaten gikk ut i ett års permisjon for annen statlig jobb fra september 2014. Den kvinnelige krigsadvokatfullmektigen sluttet i stillingen pr. oktober 2014 for å begynne som dommerfullmektig. Det ble ansatt en ny krigsadvokat i ett års vikariat fra 1. desember 2014.

Ved KASØR er det i dag tre menn som advokater. Krigsadvokatfullmektigstillingen ble utlyst sommeren 2014 og besatt pr. 1. september 2014. Det var 58 søkere på stillingen. Av kvalifiserte aktuelle søkere var det ingen med innvandrerbakgrunn. En kvinne ble innkalt på intervju, men nådde ikke opp i konkurransen.

I løpet av 2014 har det vært to praktikanter fra UiO og en fra UiT ved embetet, to kvinner og en mann. Vi har også hatt to kvinnelige studenter fra UiO som har skrevet masteroppgave hos embetet.

Sykefravær

Sykefraværet i 2014 representerer 1,31 %.³ Det meste (20 dg.) skyldes en langtidssykmeldt krigsadvokat. Fraværet i 2013 representerte ca. 6,8 %, ⁴ mens fraværet i 2012 var på ca. 6,2 %⁵.

Det har ikke vært sykefravær i januar 2015. Sykefraværet har gått markant ned siden 2013 og 2012. Et realistisk mål er at sykefraværet ikke skal være høyere enn 2 % i 2015.

³ Utregningen er basert på 150 sykedager, 8 ½ stilling og 260 arbeidsdager pr. stilling. Det kan ikke utelukkes at noen enkeltstående sykedager ikke har blitt registrert. Dette vil i så fall neppe gi noe merkbart prosentvis utslag.

⁴ Utregningen er basert på 138 sykedager, 8 ½ stilling og 260 arbeidsdager pr. stilling.

⁵ Utregningen er basert på 228 sykedager, 8 ½ stilling og 260 arbeidsdager pr. stilling.

2.3.3 Økt trygghet og styrket samfunnssikkerhet

Når det gjelder krig og krigslignende situasjoner, har man fra embetet ble reetablert etter krigens avslutning hatt en militær mobiliseringsordning, som ble revitalisert under daværende generaladvokat Håkon Wiker på 1970-tallet.

Etter beslutning av Forsvarsdepartementet i brev av 30. oktober 2006, senere bekreftet ved endring i generaladvokatens instruks ved resolusjon av 5. mars 2010 fremmet av Justisdepartementet, er den tidligere ordningen for krigsoppsetningen avvirket for så vidt gjelder generaladvokaten og krigsadvokatene.

I løpet av 2014 har samtlige medarbeidere fått tilgang til mobil påloggingsløsning som sikrer at man hvor som helst med tilgang til internett har tilgang til politinettet og således kan utføre de oppgaver man er pålagt. Når embetets fremtid er fastsatt (jf. pågående utredning) vil det måtte gjøres et arbeid for å sikre at embetets nåværende oppgaver blir ivaretatt på tilfredsstillende måte. Dette vil ikke være en prioritert oppgave før beslutninger er fattet vedr. fremtidig organisering. Det samme gjelder oppfølging av domstolsordningen ved krise/krig.

2.3.4 En mer effektiv justissektor

IKT-politikk

Embetets primære IKT-utstyr og programvare styres av Politiets IKT-tjenester (tidl. PDMT). Man har videre et sekundærsystem som er knyttet til Forsvarets nett (FISBasis). Ut over dette har man en frittstående forbindelse til internett. Embetets medarbeidere har mulighet for pålogging på politinettet (inkl. embetets arkiv etc.) via kodebrikke noe som gjør det enkelt å utføre arbeidsoppgaver på reiser og opphold hos militære avdelinger etc. Dette har kommet på plass i løpet av 2013/2014 og fungerer utmerket. Regnskapsfunksjon og journal er elektronisk.

Embetets IKT-systemer fungerer bra.

3. Besøk, seminarer, kurs etc.

3.1 Besøk ved militære avdelinger

Det har vært avlagt besøk ved følgende militære avdelinger i løpet av 2014:

Nord-Norge og Trøndelag

132 Luftving, Bodø

138 Luftving, Ørland

2. bataljon, Skjold

Brigade Nord

Garnisonen i Sør-Varanger

Sør-Norge

Cyberkommandoen, Jørstadmoen

Sessvollmoen, foredrag HTV

Militærpolitistasjonen i Oslo

Militærpolitistasjonen i Bergen

Agder og Rogaland Heimevernsdistrikt 08

Hans Majestets Kongens Garde, Oslo
KNM Harald Haarfagre, Madla
Forsvarets avdeling for kultur og tradisjon (FAKT)
Heimevernets juristkorps
Forsvarets narkotikagrupper
Østerdalen garnison (Rena og Terningmoen)
Forsvarets høyskole
Generalinspektøren for Heimevernet
Forsvarssjefen (to årlige møter)

De fleste av besøkene har vært foretatt av krigsadvokat. Noen få av besøkene/foredragene har vært ved generaladvokaten personlig.

Både KASØR og KANORD har vært representert på halvårlige møter som Generaladvokaten har med Forsvarets personell- og vernepliktssenter (tidl. Vernepliktsverket).

3.2 Faglige støtteaktiviteter

Månedlige militærjuridiske kontaktmøter har vært gjennomført i samarbeid med Norsk Militærjuridisk Forening.

I likhet med tidligere år, har generaladvokaten og noen av krigsadvokatene holdt faglige foredrag på Forsvarets Høyskole, Krigsskolen og andre militære skoler utenom de rent disiplinærrettslige emner. Generaladvokaten har undervist på Provost Marshal Course i Ålborg, Danmark. Dette er et internasjonalt kurs for senior militærpolitioffiserer i regi av det nordiske forsvarssamarbeidet.

Generaladvokaten har deltatt i to møter i Forsvarets stridsdekorasjonsråd.

Generaladvokaten og en eller flere krigsadvokater har videre deltatt på internasjonale møter/konferanser/seminarer relatert til militær straffe- og disiplinærsaksbehandling samt militær folkerett. I den forbindelse nevnes særlig konferanse ("Round Table") i september ved International Institute of Humanitarian Law i San Remo hvor både nåværende og tidligere generaladvokaten deltok, samt førstekrigsadvokat Aas.

-

For øvrig har tidligere generaladvokat Dahl deltatt som foredragsholder på internasjonale kurs i luftkrigens folkerett (AMPLE, som står for Advanced Military Program for Legal Education).

Det ble gjennomført ett krigsadvokatomøte i 2014. Møtet tok for seg diverse aktuelle faglige og administrative problemstillinger ved embetet og samtlige ansatte deltok. Møtet ble avholdt på Kjerringøy utenfor Bodø over to dager i april.

3.3 Ikke planlagte aktiviteter

Generaladvokaten avgir høringsuttalelser og gir råd på forespørsel i enkeltsaker og om generelle forhold. Følgende høringsuttalelser er gitt:

- Høring om verneplikt for kvinner.
- Høring om endringer i arbeidsmiljølov og folketrygdlov.

- Høring om lov om undersøkelser av hendelser og ulykker i Forsvaret.
- Høring om ikraftsettelse av straffeloven av 2005.
- Høring om lovbestemmelser om fremmedkrigere.
- Høring om ny våpeninstruks for politiet.
- Høring om offentleglova.

Generaladvokaten har etter anmodning fra Forsvarssjefen gjennomført en inspeksjon av samtlige militære arrestlokaler. Krigsadvokatene i Nord og Sør gjennomførte disse inspeksjonene og skrev rapport etter hvert besøk. Lokasjonene er Garnisonen i Sør-Varanger (Kirkenes), Skjold leir (Målselv), 132 Luftving (Bodø), 138 Luftving (Ørland), Haakonsværn orlogsstasjon (Bergen), Harald Harrfagre (Madla), Militærpolitistasjonen i Oslo (Akerhus festning), Hans Majestet Kongens Garde (Oslo) og Rena leir (Rena). Rapport er oversendt Forsvarssjefen til vurdering og eventuelle tiltak. En kopi av rapporten er etter avtale sendt til Sivilombudsmannens nasjonal mekanisme mot tortur og umenneskelig behandling ved frihetsberøvelse, som gjør tilsvarende undersøkelser hos politiet mv.

4. Budsjettsituasjonen

Generaladvokatens oversikt viser et forbruk på kr 7.561.562 på kap. 446 etter fradrag for refusjon fra NAV. Samlet sett ca. 530.000 kr under driftsplanen og ca. 660.000 kr under disponibelt beløp. Dette skyldes i hovedsak diverse vakanser, samt at utgifter til AMPLE-prosjektet (internasjonalt prosjekt om luftkrigens folkerett som tidligere generaladvokat Dahl deltok i og som var noe av årsaken til overføringen av kr 383.000 fra 2013-budsjettet) ble mindre enn det ble tatt høyde for. I lys av budsjettsituasjonen ble det på slutten av 2014 utført nødvendige investeringer i utstyr. Derfor noe overskridelser ift driftsplan grunnet den type utgifter. Kompensasjon for lønnsoppgjøret på kr 134.000 ble ikke lagt inn i driftsplan. De endelige regnskapstallene kan erfaringsmessig avvike litt fra dette.

Under henvisning til tildelingsbrevets vedlegg 1 pkt. 1 søkes med dette om overføring av kr 411.000, som utgjør 5 % av driftsbevilgningen i 2014 på totalt kr 8.221.000, til 2015.

5. Andre spørsmål

5.1 Økonomistyring – etablering av helhetlig intern kontroll

Anskaffelser som går ut over en ramme på kr 10.000 blir anvist av Generaladvokaten etter attestasjon av administrasjonsleder.

5.2 Offentlige anskaffelser

Det er ikke gjennomført større anskaffelser i 2014.

Det er opprettet eget kontraktsarkiv.

Lars Morten Bjørkholt
kst. generaladvokat